

Az első háború utáni év eredményei és az 1947-ben tapasztalható további fejlődés kézzelfoghatóan mutatja a szocialista rendszer legyőzhetetlen életerejét. A szovjet gazdasági élet fejlődését alaposan kidolgozott népgazdasági terv irányítja. A szovjet tervgazdaság nem ismer válságokat, a Szovjetunióban nincs és nem is lehet munkanélküliség.

Minden szovjet ember számára biztosítják, hogy kellőképpen kihasználhassa erejét, tehetségét, képességeit. A szovjet nép magabiztosan halad előre, okosan kihasználja a szocialista gazdasági rendszer nyújtotta nagy előnyöket.

Poszvjanszkij Sz.

A GYŐZELEM SZTALINI TUDOMÁNYA

A Hazáért vívott 1941—1945 évi háború Oroszország haditörténelmében az egyik legfényesebb lapot foglalja el. Mégis helytelen lenne, ha egymástól elkülönítve foglalkoznánk a szovjet hadsereg katonai győzelmeinek elméleti kérdéseivel és a háborút megelőző eseményekkel és ha a győzelem sztalini tudományáról kizárólag ebből a háborúból vett példák alapján beszélünk.

Sztalin, mint a marxizmus-leninizmus továbbfejlesztője, politikai tevékenységének kezdete óta egyidejűleg a munkásosztály fegyveres forradalmi harcának szervezője volt.

Az októberi időket követő kiemelkedő katonai események tanulmányozásakor szembevetendő a sztalini háborús iskola kellően fel nem értékelhető nagysága.

Sztalin már az Októberi Forradalom napjaiban kiváló katonai szervezőnek bizonyult, amikor a fegyveres felkelés irányítására alakult központot vezette.

A polgárháború súlyos évei alatt Sztalint mindig oda küldték, ahol a forradalom sorsa forgott kockán, — mint pótolhatatlan katonai szervező és katonai államférfi. Sztalin állította össze a legfontosabb stratégiai terveket és közvetlenül ő szervezte meg a tervek megvalósítását is Caricin, Perm és Petrográd alatt. Denikin ellen a nyugati fronton, majd később délen. Mindenhol Sztalin hadvezéri lángelméje, acélos akaratja és előrelátása biztosította a győzelmet.

1919 őszén, amikor a Vörös Hadsereg Keleten Kolcsakot szorongatta, Denikin pedig elfoglalta a Donyec-medencét és széles fronton bevonult Ukrajnába, — Judenics újabb támadást indított Petrovgrád alatt. Soha még nem közelítette meg az ellenség ennyire a fővárost. A szovjet kormány kiadta a jelszót: mindent harcbanvetni Denikin ellen. Sztalint küldték a déli frontra, hogy szervezze meg a győzelmet. Amikor a forradalom hadvezére a frontra érkezett, — zűrzavar fogadta. Sztalin azonnal kezébe ragadta a front irányítását, félredobta a Volgától Novorosszjszkiig húzódó Denikin arcvonaltörésére irányuló hallatlan roszhiszemű tervet és új tervet dolgozott ki a Denikin front felgöngyölítésére. Két részre osztotta azt és főerőivel Harkovon Donyec medencén át Rosztofv felé intézett támadást, — ahol a lakosság nyílt rokonszenvvel várta a Vörös Hadsereg megjelenését. A hadászati terv megvalósításával megoldást nyert a donyeci szénmedence, a gabonában oly gazdag területek és a sűrű vasúti hálózattal rendelkező körzetek felszabadításának problémája is.

A denikini hadsereg szétzúzására irányuló sztalini terv a szovjetek

országát akkor a kikerülhetetlennek látszó szerencsétlenségtől mentette meg.

Minden ezt követő hadművelet is, melynek folyamán a Vörös hadsereg fényes győzelmeket aratott, Sztalin nevével függ szorosan össze.

1941—45-ben a Hazáért folytatott nagy háborúban, a szovjet hadsereg történelmi jelentőségű győzelmet aratott. Hősiesen tartott ki a balsors idején, majd tönkreverte a Szovjet Szövetség ellenségeinek hadseregeit és fényes győzelemmel fejezte be a háborút.

A szovjet haditudomány legyőzte a fasiszta Németország és az imperialista Japán hadseregeinek háborús alapelveit és hadműveleti irányvonalait.

Mint mindig ez alkalommal is, a sztalinij hadvezetés különleges sajátossága abban rejlik, hogy sohase elégedett meg az elért eredményekkel. Nem ismert dogmát, sablont, holt és merev rendszereket. Az alkotó tevékenység hajtja át minden intézkedését.

A Vörös Hadsereg legalaposabban tanulmányozta a múlt tapasztalatait, szem előtt tartva a technikában állandóan beálló változásokat és arra törekedett, hogy jó előre meglássa a jövő háborúnak jellegzetes sajátosságait.

Mindez jelentős sikereket hozott a honvédelmi háború folyamán.

A szocialista népgazdaság erejére, a szovjet Polgárok forró hazaszeretetére, a szovjet hadsereg acélos kitartására támaszkodva Sztalin generalisszimus, a hadsereg főparancsnoka, a háború első részében megoldotta a legnehezebb problémát: az erőviszonyok tényleges megváltoztatását a háború folyamán.

A szovjet seregek a háború első hónapjában elkeseredett védelmi harcot folytattak, egyes egyedül fejtettek ki ellenállást a német hadigépezet erejével szemben és nemcsak megállították a német haderők nyomását, hanem a legsúlyosabb veszteséget okozták nekik. A háború alatt azonban az erőviszonyok megváltoztak. A szovjet főparancsnokság tartalékokat készített elő az elkövetkezendő támadó hadművelet végrehajtására.

A németek a megbukott »villámháború« stratégia rendszere alapján a háború megindulásakor minden rendelkezésükre álló erőforrásokat egyszerre használták ki, — erre alapították a hirhedt »Barbarossa« tervüket is. A szovjet hadsereg főparancsnoksága ezzel szemben az erők fokozatos bevetésének rendszerét alkalmazta, hogy ezzel a háború döntő szakaszában jelentős fölényt biztosítson magának.

Valóban, az 1944 és az 1945 évek döntő hadműveletei idején a szovjet hadsereg olyan erős volt és a hadseregfőparancsnokság olyan nagy stratégiai tartalékokkal rendelkezett, hogy mindenütt feltétlenül biztosítani tudta a szovjet seregeknek az ellenséges haderők fölötti döntő fölényt, az összes támadási irányokban és vonalakon pedig a támadások az elképzelhető legszélesebb fronton folynak, 1945-ben egyidejűleg a szovjet-német front teljes hosszában.

A sztalinij stratégia minden lehetőséggel számolt, melyet a korszerű technika fejlett színvonala nyújthat és számolt a korszerű háború minden következményével.

A hadseregfőparancsnokság a szovjet hadsereg állandóan növekvő erejére valamint a hadsereg legtokéletesebb technikáj fölszerelésére támaszkodva, — még eddig nem tapasztalható mértékben hajtotta végre támadó hadműveleteit. Ez vonatkozik úgy a támadó arcvonal szélességére, mint pedig a hadműveletek folyamán az ellenséges front áttörésének mélységére, illetve annak kihasználására, valamint az előnyomulás ütemének gyorsítására. Ennek köszönhető, hogy a szovjet hadsereg

szét tudta zúzni a fasiszta Németország seregeit és meg tudta rövidíteni a háború tartamát.

A szovjet hadsereg 1945-ben a háborút befejező hadműveletek idején érte el csúcsteljesítményét, mely azután Németország végleges leverését eredményezte. 1945 év telén a támadó hadműveletek egyidőben folytak a front egész hosszában, — a Balti-tengertől a Duna völgyéig. A szovjet hadsereg áttörésének mélysége elérte az 500 kilométert anélkül, hogy a hadműveletekben a legcsekélyebb szünet állt volna be. Az előnyomulás átlagos napi teljesítménye e hadműveletek folyamán mindig elérte legalább a 35 kilométert.

A szovjet hadsereg főparancsnoksága meghiusította a német hadvezetés arra irányuló kísérleteit, hogy a háborút álló háborúra változtassa és így azt időben mindjobban kitolja. A főparancsnokság a szovjet hadsereg támadó hadműveleteinek kifejezetten mozgó jellegét adott.

A szovjet hadsereg hadműveleti terve nem az ellenséges haderők visszaszorítása és az arcvonal egyszerű előbbrehelyezése volt. A cél mindenestre az volt, hogy az ellenség élő erőinek lehető legnagyobb tömegét és technikai felszerelését megsemmisítse.

Ezt a célt legjobban merész, bekerítő hadmozdulatokkal lehetett elérni, a bekerített ellenséges csapatok fokozatos megsemmisítése útján.

Ezeket a hadmozdulatokat mesteri módon valósították meg. A bekerítő hadműveleteknek örökemlékű példái azok a támadó hadműveletek, melyeket a szovjet hadseregek Sztalingrádnál, Korszun-Sevcsenkov körzetében Bjelorusziában, Jassy-Kisenev vidékén, Kelet-Poroszországban és Berlin környékén hajtottak végre.

A szovjet hadsereg a honvédelmi háború folyamán bebizonyította, hogy ezeket a bekerítő hadműveleteket minden helyzetben keresztül lehet vinni. Ez az egyik legnagyobb eredménye a sztalin hadvezetés művészetének.

A hadsereg-főparancsnokságnak teljes mértékben sikerült a stratégiai vezetés legnehezebb problémáját megoldani: a stratégiai jellegű egységes hadművelet megvalósításában résztvevő sok arcvonal harci tevékenységét összhangba hozni.

Elég, ha megemlítjük azt, hogy a hatalmas hadműveletek folyamán a főparancsnokságnak 4—5 front tevékenységét kellett összehangolni, erősítések folytonos bevetésével, miközben az előnyomulás rohamos ütemben fejlődött s az általános helyzet gyorsan és folytonosan változott. A honvédelmi háború hadműveletei alatt a szovjet hadseregnek sikerült összeegyeztetni a hatalmas kalapáccsal mért súlyos csapások erejét a hajlékony és merész hadmozdulatokkal. Elég egy pillantást vetnünk a Vörös Hadsereg nagyarányú támadó hadműveleteire 1944 és 1945-ben és máris látjuk, hogy ezek a hadműveletek mind hadsereg-főparancsnokság egységes lángelmével elgondolt és végrehajtott stratégiai tervének alkotó részei voltak.

A szovjet hadseregek minden egyes támadó mozdulatának megvalósítása megteremtette a kedvező előfeltételeket még hatalmasabb csapások végrehajtására a főparancsnokság általános stratégiai tervével összefüggő újabb hadmozdulatok keresztülvitelére.

A sztalin stratégia rendkívüli erővel nyilvánul meg a döntő jellegű események középpontjának kiválasztásánál, valamint a fő támadási irány megállapításánál, melyek az ellenség lehető leggyorsabb és legteljesebb szétzúzására vezettek.

Ilyen módon a szovjet hadsereg főcsapásainak az volt a célja, hogy a legrövidebb időn belül a legnagyobb hadműveleti és stratégiai sikert érjenek el.

A hadseregfőparancsnokság fényesen oldotta meg a korszerű stratégia legnehezebb pontját, a stratégiai meglepetés biztosítását

Minthogy 1944-ben a Vörös Hadsereg hatalmas támadásai egymást követték a nagy kiterjedésű szovjet-német front különböző pontjain, a német főparancsnokság képtelen volt a szovjet erő küszöbönálló tevékenységének jellegét idejekorán megállapítani, minden elképzelése tévesnek bizonyult és így a német tartalékokat ide-oda tologatták az egész front mentén és nem sikerült betartani azt a szabályt, hogy idejekorán lényeges segítséget legyenek képesek nyújtani seregeiknek. A fasiszta seregek helyzete ebben a tekintetben még súlyosabbá vált 1945-ben, amikor a Vörös Hadsereg most már az egész szovjet-német front széleségében, egyidejűleg hajtotta végre súlyos támadásait.

A Vörös Hadsereg főparancsnoksága az 1941 és 1945-ben vívott csaták folyamán példát nyújtott arra, hogyan kell valóban mesteri módon kihasználni a stratégiai tartalékokat, ami a szovjet seregeknek lehetőséget nyújtott olyan csodálatos győzelmek kivívására.

Ez biztosította a Vörös Hadsereg által végrehajtott áttörésének hatalmas mélységét, az előnyomulás erős tempóját és azt, hogy a támadó hadműveletek végrehajtásában idő előtt ki ne fulladjanak.

A honvédelmi háború folyamán a Vörös Hadseregnek sikerült megoldani az állóharc leküzdésének súlyos problémáját és azt, hogy a harcászati sikert hadműveleti sikerré szélesítsék ki. Az a gyorsaság, amellyel a szovjet seregeknek sikerült leküzdeni az ellenség álló védelmét, annak köszönhető, hogy a támadást a legalaposabban és oly módon készítették elő, hogy az ellenség azt nem vette észre. Továbbá annak is, hogy az ellenséges védelmi rendszert részletesen kipuhították, majd a támadást széles fronton indították meg és bizonyos irányokban azután egyidejűleg mérték a súlyos csapásokat. Az egyidőben és több irányban egyszerre végrehajtott áttörésekkel sikerült az ellenséges frontot egymástól elszigetelt részekre szakítani, ami aztán megkönnyítette, hogy az egyes részeket külön-külön megsemmisítsék.

A hatalmas és mélységben tagolt védelmi vonalak áttörésének sikerére óriási jelentőséggel bírt a támadó csapatok haderejének helyes összeállítása és a gyalogság, a harcókocsok, a tüzérség és a légerők jól átgondolt és szervezett összműködése.

Minden egyes támadó hadműveletet anyagi és technikai szempontból a legalaposabban elő kellett készíteni. A frontmögötti terület kifogástalan munkája, a szállítást végző és az utakat helyreállító csapatok önfeláldozó tevékenysége, a szovjet haderők példátlan lendületű hadműveleteinek egyik legfontosabb alapját képezték.

Kétségtelen, hogy a szovjet csapatok kiváló eredményeit, a különösen nehéz terepviszonyok között, a szovjet katonai tudomány sikereként lehet lekönyvelni. A szovjet hadsereg támadó hadműveletei legnagyobb részét erdős-mocsaras terepen, hegyek között vagy a sarki tél okozta igen súlyos körülmények közt folyták le. Rendkívüli mesteri ügyességgel küzdötték le a szovjet seregek harc közben a víziakadályokat, nagy és kis folyókat. Ez természetes folyamánya volt a szovjet hadsereg támadó hadműveleteinek.

A szovjet hadseregnek a honvédelmi háborúban. Sztalin generalisszimusz vezetése alatt elért fényes győzelmeit, melyek egyrészt megsemmisítették a hitleri Németország és az imperialista Japán hadigépezetét, másrészt megmentették a civilizált világot a barna pestis veszedelmétől, — arany betűkkel kell megörökíteni a haditörténelem lapjain.

Zemjatin Nikolaj